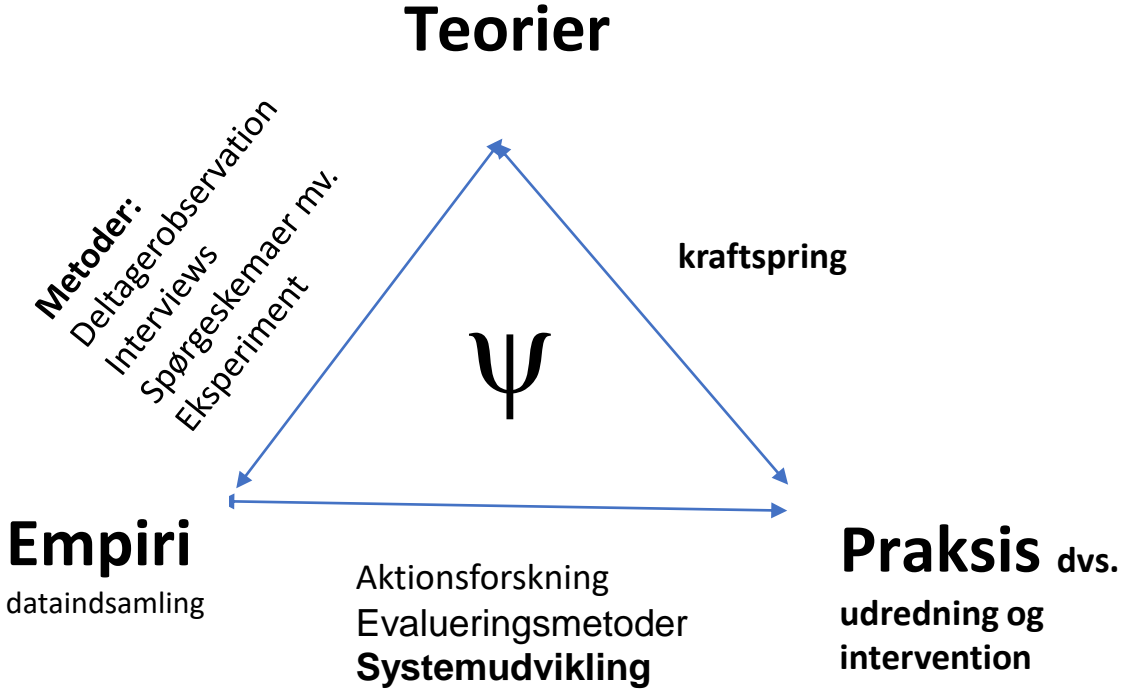

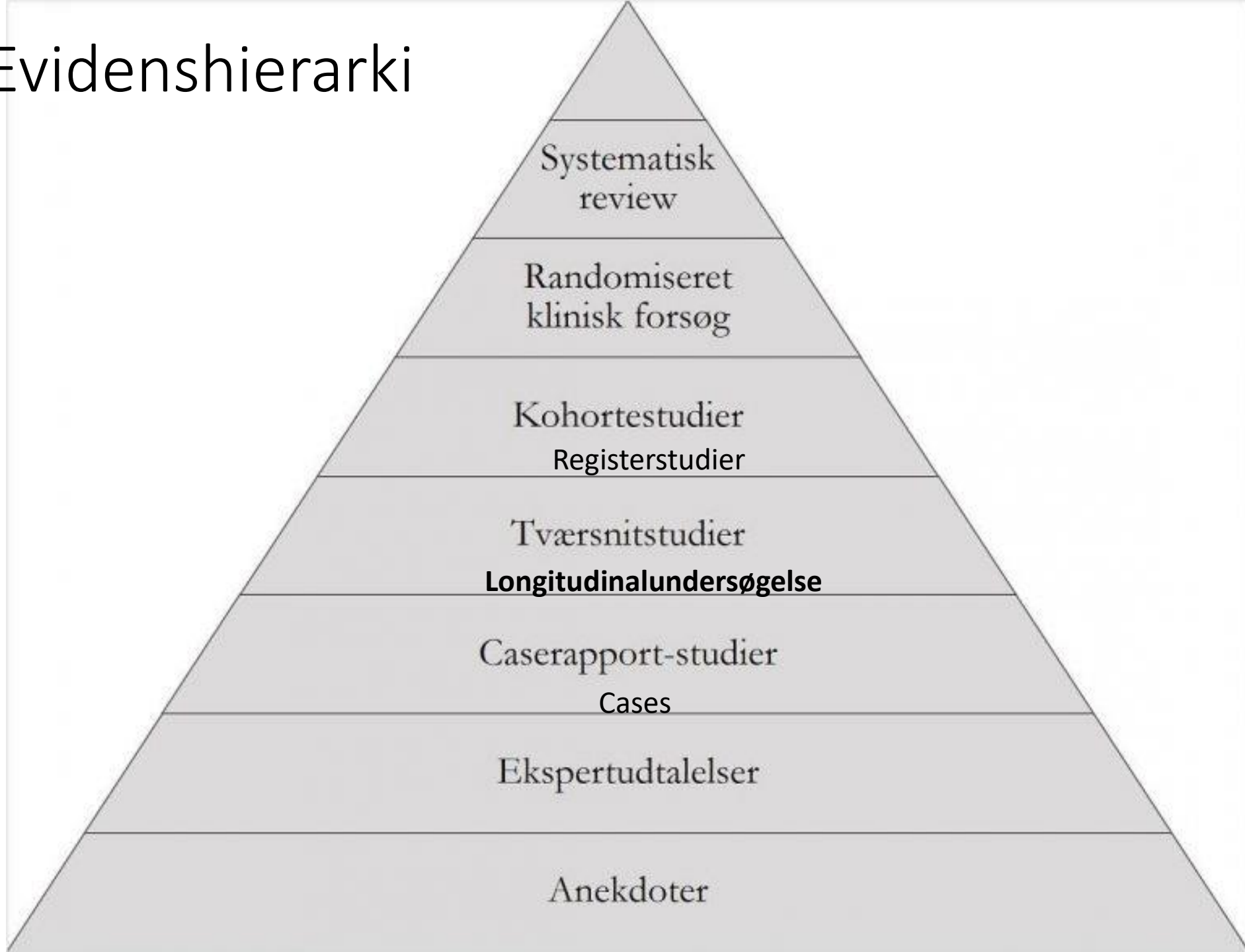
Psykologiens paradigme, videnskabelighed og metodevalg

Middelfart Gymnasium og HF 2019

Psykologiens videnskabsteoretiske paradigme:

Evidenshierarki

	Kvantitative metoder	Kvalitative metoder
Data og databehandling	Giver resultater, der kan omsættes til tal og grafer, som forskeren kan sammenligne og analysere statistisk	Giver specifikke, dybdegående og detaljerede svar, der ikke kan måles og vejes, men som forskeren kan fortolke
Typiske undersøgelsesmetoder	Dyreforsøg, kontrollerede eksperimenter og tests, observationer og spørgeskemaundersøgelser med lukkede spørgsmål	Interviews, casestudier, observationer, undersøgelse af dagbogsnotater og spørgeskemaundersøgelser med åbne spørgsmål
Forsøgsdeltagere	Mange forsøgsdeltagere	Få forsøgsdeltagere
Metodernes styrke	Giver os viden om det generelle og målbare. Kan kortlægge sammenhænge mellem fænomener	Giver os indsigt i det unikke og det, der ikke kan "sættes på formel"

Validitet -> gyldighed og pålidelighed -> måler man det, man tror

Reliabilitet -> nøjagtigheden i indsamlingen og behandlingen af data og kan det gentages

HVAD er undersøgelsens formål?

Der kan generelt skelnes mellem tre forskellige undersøgelsesmæssige formål:

1. Et eksplorerende formål
2. Et beskrivende formål
3. Et forklarende formål

Vigtigt at præcisere formålet med undersøgelsen.

Undersøgelsesstrategier

Centrale undersøgelsesstrategier/
Undersøgelsesdesigns:

Undersøgelsesdesigns:

Cases (interviews/feltforskning) – søger
eksplorerende tilgange.

Surveys – søger **beskrivelser**

Eksperimentet – søger **forklaringer**

Case studier

Ofte eksplorerende formål.

Fokus på en person, en gruppe eller en organisation. Indsamles intensiv viden om fænomenet ofte med særligt fokus på at afdække oplevelses/ meningsmæssige eller processuelle/ interaktionelle dimensioner.

Case studier

- Fokus på interviews eller deltagerobservation.
- Ofte hypotesegenererende
- Der skelnes mellem ustrukturerede, semistrukturerede interviews til strukturerede interviews (spørgeskema undersøgelse).

Survey forskning

- Et beskrivende formål (survey – overblik).
- Her udvælges en repræsentativ gruppe af individer fra en allerede kendt gruppe.
- De udfylder et spørgeskema eller udsættes for strukturerede interviews.
- Efterfølgende behandles data statistisk

Eksperimentet

- Et forklarende formål – kausalitet
- Forud definerede variable og påvirkningsforhold (hypoteser)
- Fokus på at kontrollere variable
- Gennemførelse af allerede planlagte forandringer (eksperimentet).
- Statistisk bearbejdning af 'outcome'.

Ekspérimenttyper:

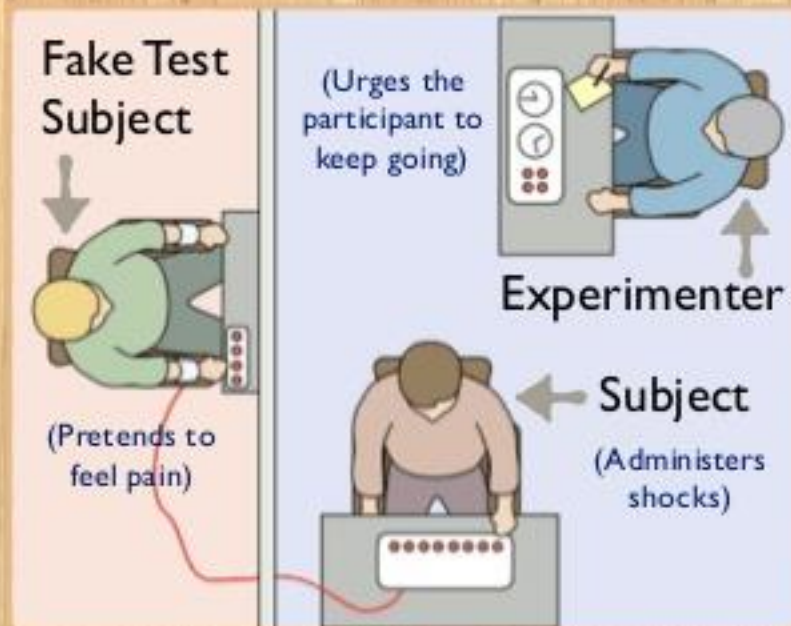
- Demonstrationseksperimentet
- Det klassiske eksperiment
- Det randomiserede eksperiment
- Kvasie-eksperimentet

Demonstrationseksperimentet

- Der arbejdes ikke nødvendigvis med kausale relationer, men derimod med at demonstrere en ganske bestemt problemstilling.
- Eksperimentet fungerer i mange tilfælde som et vindue til at aflæse bestemte menneskelige handlemåder i bestemte situationer.

The Milgram Shock Experiment

In 1963, Stanley Milgram created an experiment to see if participants would follow orders even when the requested behavior went against their moral beliefs or good judgment.

A researcher asks the participant to administer electric shocks to a test subject when he answers questions incorrectly. The test subject is an actor, who makes noises of pain when he receives the shocks. The participant is made to believe that each shock is stronger than the last one.

Det klassiske eksperiment

- Opstille en stringent eller fikseret ramme.
- Klare observationsvariable og antagelser om bestemte afhængige variable (kausalitet).
- Der kontrolleres for, at der ikke er andre ikke-vedkommende variable, der blander sig.
- Statistisk behandling.
- Dyreforsøg (Pavlov/Skinner) eller kognitionsforsøg.

Pavlovs klassiske eksperiment

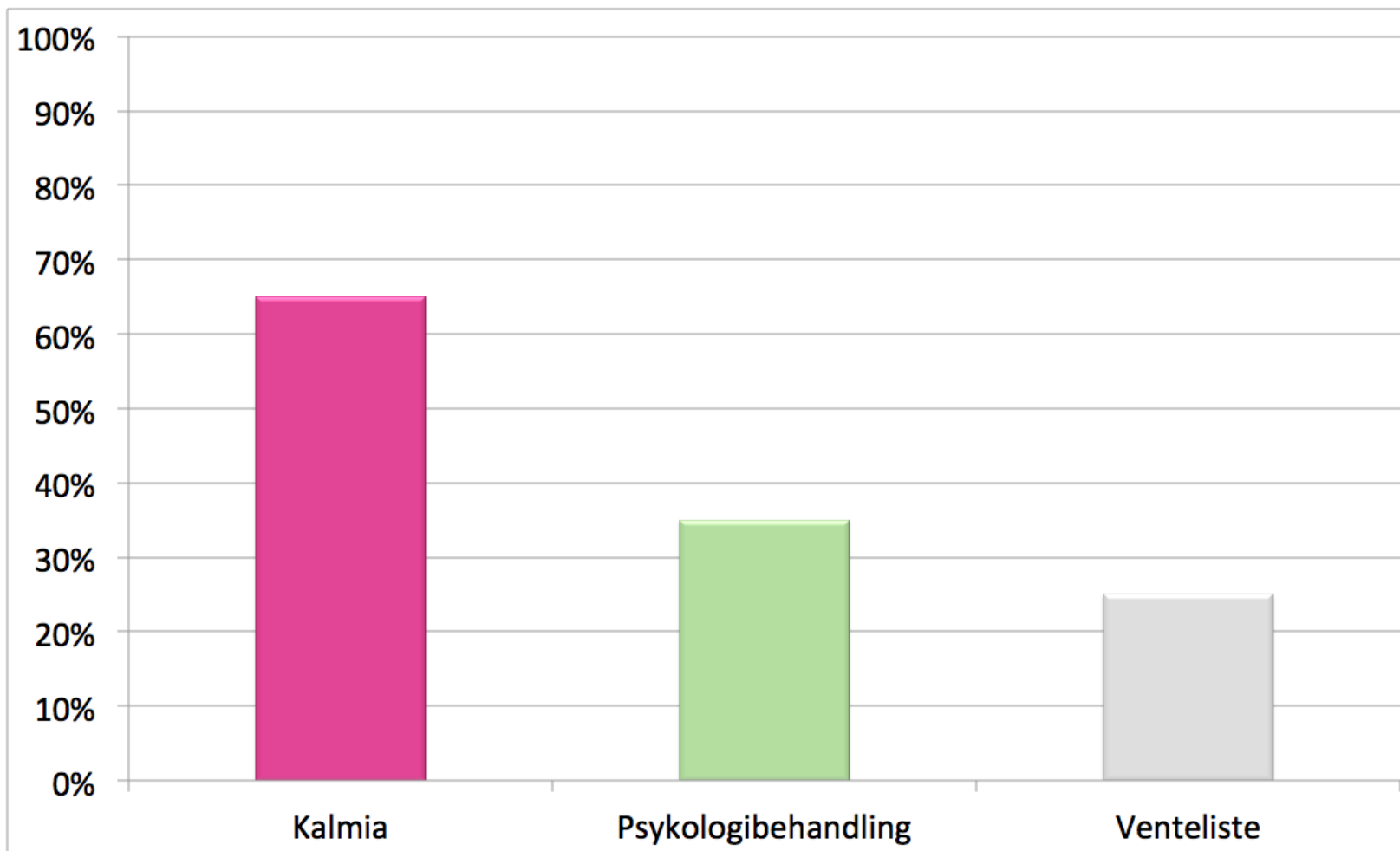

Det randomiserede eksperiment

- Inspireret af medicinske forskning.
- Eksperimental og kontrol gruppe udvælges og ækvivalerer indholdsmæssigt (formulering af klare eks- og inklusionskriterier).
- Eksperimental gruppen udsættes for en 'treatment' som kontrolgruppen ikke udsættes for.
- 'Outcome' aflæses og behandles statistisk.

Bo Netterstrøm: Kalmiaprojektet

Kvasie-eksperimentet

- Bruger allerede indsamlede data
- Skaber kunstigt en eksperimentel situation, hvor en gruppe er udsat for en 'treatment', mens en anden gruppe ikke er det.
- 'Outcome' aflæses og behandles statistisk.

Triangulering

Overvejelser om sammentænkning af kvantitative og kvalitative undersøgelsestilgange

Eksempelvis: en eksplorerende kvalitativ undersøgelse til at udvikle designet, der følges op af en større kvantitativ survey undersøgelse.

Eller en kvantitativ survey undersøgelse, hvor man finder nye og overraskende sammenhænge, der så igen må undersøges kvalitativt.

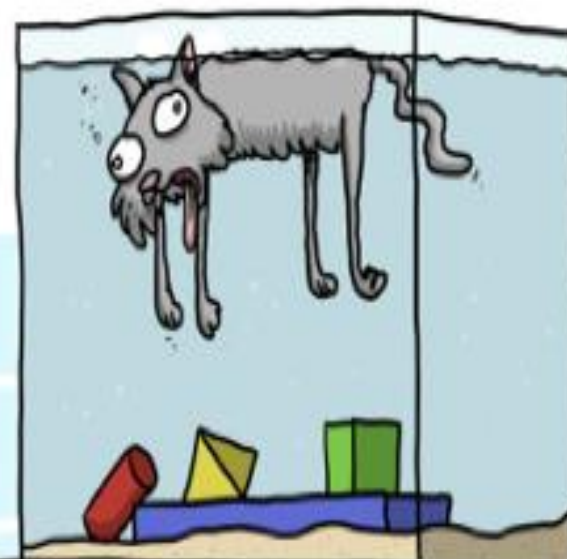
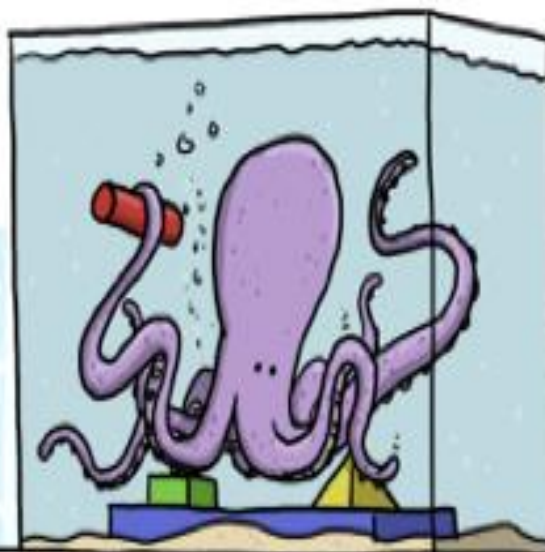
I begge tilfælde må designes bestemmes ud fra, hvad der skal undersøges.

Etiske overvejelser som en del af forskningsprocessen

- Hvilke aspekter udelades, når forskningsfokus fastlægges?
- Har deltagerne et reelt valg mht. deltagelse (eksempelvis klienter eller skoleelever)?
- Er deltagerne fuldt oplyste mht. konsekvenserne af deres deltagelse og af undersøgelsen (jvfr. Milgram studiet).

Bias og fejlkilder

- En fejlkilde: er et forhold ved en empirisk undersøgelse, der influerer på undersøgelsesresultaterne på måder, så de ikke afspejler det fænomen, vi ønsker at studere, men derimod forsøgsomstændigheder, som er irrelevante for undersøgelsens formål.
- Ved bias skal mere specifikt forstås en fejlkilde, som resulterer i en systematisk misvisning, en skævhed, hvis retning er bestemt af forhold ved fejlkilden.

Den højt respekterede professor Nibbowitz beviser, at blæksprutter er mere intelligente end katte, når de udsættes for samme udfordringer under samme betingelser

Er Helmuth Nyborgs undersøgelser over intelligens **mere uredelige** end f.eks. Howard Gardners? Sagen er aldrig blevet afsluttet!
Hvor videnskabelig er Freuds faseteori, personlighedsmodel og psykoanalyse som behandlingsform?

